

Periodisme Econòmic

Codi: 103088
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	3	0

Professor/a de contacte

Nom: Andreu Farras Calatayud

Correu electrònic: Andreu.Farras@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Andreu Farras Calatayud

Jordi Badia Perea

Xavier Salla Tranche

Prerequisits

L'alumnat ha de demostrar interès pels temes econòmics i mantenir un esperit crític avançat sobre el coneixement de l'actualitat informativa (nacional i internacional) sobre l'economia. Un mínim coneixement de conceptes bàsics sobre l'economia és un aspecte valorable.

L'alumnat ha de tenir també un domini suficient del català i del castellà, llengües en les que són impartides les classes i en les que estan la majoria dels materials docents; tenir al menys domini de l'anglès a nivell de lectura; i tenir un bon domini del software de tractament de textos, fulls de càlcul i bases de dades. És obligatori tenir comprensió lectora a nivell de universitat.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és assolir, al final del quadrimestre i de les corresponents sessions de classe, suficients coneixements, eines i experiència per assumir funcions periodístiques en una secció d'economia d'un diari generalista, a la redacció d'una publicació especialitzada en economia o en un gabinet de comunicació d'empreses o institucions relacionades amb l'economia i les finances.

Competències

- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.

- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Comunicar en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació la narració periodística especialitzada en informació econòmica.
3. Conceptualitzar les teories i les tècniques del periodisme especialitzat.
4. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
5. Demostrar un coneixement pràctic del periodisme especialitzat
6. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
7. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
8. Incorporar els principis de la deontologia professional en l'elaboració de narració periodística especialitzada en informació econòmica.
9. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
10. Saber construir textos en una tercera llengua que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic i aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
11. Utilitzar els recursos de comunicació interactiva per processar, elaborar i transmetre informació en l'elaboració d'informació de caràcter especialitzat.

Continguts

Unitat 1. Introducció

- Història del periodisme econòmic
- Mitjans especialitzats
- El periodisme econòmic a Espanya i Catalunya
- Informació econòmica: característiques

Unitat 2. Periodisme Econòmic i fonts

- Fonts del Periodisme Econòmic
- L'estructura de l'economia nacional
- Ministeris
- Banc Central
- Institucions Internacionals
- Principals estadístiques econòmiques
- Principals índexs econòmics i fonts (nacionals i internacionals)

Unitat 3. Política Econòmica

- Què és la política econòmica
- Institucions relacionades amb la política econòmica
- Política monetària
- Política fiscal
- Política canviària

Unitat 4. Política Econòmica de la Unió Europea

- Institucions de la Unió Europea
- Fonts d'informació
- Política Econòmica Europea i les crisis europees
- Energia i petroli a Europa

Unitat 5. Mercats financers

- Informació de les borses
- Principals índexs borsaris
- Primes de risc i altres indicadors

Unitat 6. Economia domèstica i pimes

- Empreses, l'ètica i l'economia de les llars
- Indicadors Econòmics i vida quotidiana
- Informació per al ciutadà

Aquest contingut podrà impartir-se o no amb l'ordre indicat. Però el contingut de les diferents sessions docents serà establert i publicat en una **Guia Docent Ampliada**, que estarà disponible en el **Campus Virtual** al llarg del curs. Tots els temes indicats es tractaran a les sessions previstes i tots ells entraran a les avaluacions que corresponguin fer en cada moment. Si alguna sessió no es pogués donar per circumstàncies alienes a la voluntat del professorat i/o no previsible en el moment de tancar el temari, el seu contingut es donarà per impartit i serà avaluat en base a bibliografia específica i/o possibles esquemes d'aquesta sessió.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb **la perspectiva de gènere**.

Metodologia

El curs compaginarà i alternarà teoria i pràctica a les diferents sessions acadèmiques, tant a l'aula com fora d'ella, amb l'assistència a diferents institucions relacionades amb l'activitat econòmica d'actualitat, a jornades sobre periodisme i economia i sobre la comunicació en les organitzacions socials i cíviques, a més de rodes de premsa d'alguna empresa o institució.

En la relació professorat-alumnat, el primer assumeix una funció de expert encarregat del seguiment, de la tutoria acadèmica i de l'avaluació de l'alumnat, però aquest ja no està sota una relació unidireccional, sinó que passa a ser el protagonista del seu propi procés actiu de aprenentatge. La matèria està dividida en una sèrie de classes magistrals, seminaris i/o conferències i/o jornades específiques que aporten la base teòrica i metodològica i serveixen de nexa i guia per a realitzar les activitats de aprenentatge (classes pràctiques) i de autoaprenentatge que són essencials en el disseny de l'assignatura.

La divisió del conjunt de l'alumnat en grups de pràctiques petits fa possible una docència molt propera als estudiants, que els implica directament i permet valorar constantment la seva evolució. Aquestes activitats de aprenentatge es desenvolupen en aules específiques preparades per acollir cada tipus de activitat, però també es poden plantejar activitats d'aprenentatge no presencials. Aquesta via de aprenentatge es complementa i recolza mitjançant tutories individuals o per grups de treball. La coordinació de continguts entre classes magistrals, seminaris, conferències, jornades i pràctiques permet que l'alumnat assumeixi una formació i creixement intel·lectual ordenat i progressiu.

El **Campus Virtual** és una eina adoptada per aquesta assignatura com a molt útil i necessària per facilitar l'accés a materials docents. És aconsellable connectar-se al menys un cop a la setmana i molt recomanable que l'alumnat hi publiqui la seva fotografia (model DNI o NIU) per a què el professorat pugui identificar-lo durant les hores lectives i tutories així com en les comunicacions a través del CV.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions teòriques	0	0	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9

Tipus: Supervisades			
Avaluació	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Laboratori	0	0	1, 3, 4, 6
Seminari	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tutories	0	0	2, 5, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Treball individual de lectures i estudi autònom	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Avaluació

L'avaluació continuada es basarà en la qualificació que assoleixi cada alumne després de l'elaboració en equip d'una web especialitzada en economia, que contindrà notícies, reportatges, entrevistes i opinions elaborats pels diferents membres del grup de treball; un examen sobre la teoria del periodisme econòmic; dues recensions crítiques de llibres de i sobre economia, i un reportatge en profunditat elaborat en equip.

Bloc en equip

La construcció i el manteniment del weblog es realitzarà en equips d'entre 4 i 5 alumnes com a màxim. Cadascun d'aquests alumnes s'encarregarà d'una o dues subseccions pròpies de qualsevol espai periodístic especialitzat en economia: macroeconomia (IPC, PIB, atur, pressupostos...); finances i borsa; laboral i relacions patronal-sindicats; microeconomia i empreses; energia; construcció i habitatge; consum, etc. La web també podrà dedicar-se monogràficament a algun sector productiu o socioeconòmic. Per exemple, les petites i mitjanes empreses catalanes; el turisme; la nova economia; economia social; el mercat audiovisual; el món laboral i sindical; cooperativisme; el sector automobilístic; etc. La temàtica pot estar relacionada amb l'assumpte sobre el qual es farà el reportatge en profunditat. En tots els casos, el tema haurà de comptar amb el vistiplau del professorat.

L'actualització i ampliació de la web es realitzarà setmanalment i haurà de contenir les més rellevants notícies dels darrers set dies relacionades amb l'assumpte tractat pel portal. El contingut serà controlat i avaluat periòdicament pel professorat. Cada membre de l'equip haurà d'haver publicat a final de curs un mínim de deu peces periodístiques. Es valoraran més les informacions elaborades i basades en fonts pròpies que les reescrites i fonamentades en informacions publicades per altres mitjans.

A cada weblog s'habilitarà un espai per encabir els comentaris crítics i recensions dels **llibres recomanats**, que es poden trobar en l'apartat de bibliografia d'aquesta guia docent. Els documents i llibres que figuren com a **bibliografia obligatòria** és un material a estudiar i sobre el qual es podrà preguntar a l'examen de teoria del periodisme econòmic.

Es valorarà especialment que cada equip entrevisti en persona un dels autors dels llibres ressenyats i que ho reculli en una peça audiovisual editada d'uns 5 minuts de duració. La peça audiovisual i l'entrevista resumida per escrit en estil directe s'hauria de publicar al blog corresponent abans que acabi el mes de maig. Amb el vistiplau previ del professorat, també poden ser entrevistats autors de llibres de referència per a la temàtica del blog escollida per l'equip.

En els treballs realitzats en grup podran adoptar-se mesures de control per poder conèixer la participació de cada membre en el treball comú. En conseqüència, les notes poden ser diferents per als membres del grup i donar-se el cas fins i tot de que en un mateix treball un o varis membre a suspenguin i altres aprovin.

Qualsevol treball escrit que tingui cinc errades ortogràfiques i/o barbarismes (sumant cinc errades en total) obtindrà la nota de zero.

Reportatge en profunditat

Durant les classes pràctiques, a més de l'elaboració del blog, es prepararà per part de cada equip un reportatge en profunditat que serà presentat en públic en la primera sessió lectiva després de les vacances de Setmana Santa. El reportatge podrà tractar qualsevol tema econòmic d'actualitat. Seran valorats l'assumpte elegit, el nombre i la solvència de les fonts consultades, el treball de camp realitzat al carrer, els mitjans audiovisuals utilitzats i la presentació corresponent al blog i a l'aula, davant de la resta de l'alumnat i el professorat. El professorat realitzarà una avaluació parcial del treball efectuat, proposarà les millores, canvis i ampliacions que es poden fer, per tal de que l'equip pugui presentar el reportatge tancat a principis del mes de juny, que és quan s'avaluarà definitivament..

Qualsevol treball escrit que tingui cinc errades ortogràfiques i/o barbarismes (sumant cinc errades en total) obtindrà la nota de zero. També obtindrà un zero qualsevol treball amb un percentatge de plagi que superi les normes habituals del dret de cita; per detectar els possibles plagis podrà aplicarse procediments informàtics sobre els fitxers digitals dels treballs lliurats, ja sigui aplicant-los a tots o només a mostres aleatòries.

Recensions de llibres

Cada alumne haurà d'escriure un mínim de dues recensions crítiques. El títol i el subtítol de les ressenyes presentades tindran caràcter periodístic, como si s'anessin a publicar en un mitjà de comunicació escrit. L'extensió de cada recensió serà d'entre 2.500 i 3.500 caràcters amb espais. Els membres d'un mateix equip no podran criticar el mateix llibre. D'aquesta manera, cada equip de 5 alumnes pot arribar a publicar 10 recensions al seu blog, com a mínim.

Amb l'autorització prèvia del professorat, es podran proposar recensions de llibres rellevants tant per la seva actualitat com perquè son referencials per a la temàtica del blog escollida.

La primera recensió serà lliurada impresa en mà al professorat responsable abans del final de la classe teòrica de l'última sessió lectiva abans de les vacances de Setmana Santa. La segona recensió serà lliurada en mà al professorat responsable abans del final de la classe teòrica de l'última sessió lectiva del mes de maig. No s'acceptaran les recensions lliurades més tard d'aquests terminis o a través d'altres vies de comunicació, llevat que el professorat digui explícitament el contrari (per exemple, que es poden lliurar a través de correu electrònic).

L'alumnat que hagi suspès la primera recensió podrà recuperar la nota presentant-ne una tercera, que no podrà ser mai d'un llibre ja comentat per algun membre de l'equip al qual pertany. La segona recensió no és recuperable.

Tots els textos elaborats i presentats en escrits impressos per l'alumnat al professorat seguiran sempre els següents paràmetres tipogràfics: Família Times Roman, cos 14, interlineat 1,5. No seran aprovats els textos que no segueixin aquests requisits.

Qualsevol treball escrit que tingui cinc errades ortogràfiques i/o barbarismes (sumant cinc errades en total) obtindrà la nota de zero. També obtindrà un zero qualsevol treball amb un percentatge de plagi que superi les normes habituals del dret de cita; per detectar els possibles plagis podrà aplicarse procediments informàtics sobre els fitxers digitals dels treballs lliurats, ja sigui aplicant-los a tots o només a mostres aleatòries.

Examen escrit sobre Periodisme Econòmic

La prova escrita sobre els coneixements de Periodisme Econòmic tindrà lloc dins de la darrera setmana del mes de maig o primera del mes de juny. Consistirà en un examen amb 16 preguntes de respostes breus i concretes sobre tot el material i la documentació impartits i publicats al llarg del curs en les classes teòriques i pràctiques i un comentari de text o la redacció d'una notícia a partir d'una sèrie de dades que es distribuïran el dia de prova. El comentari o redacció valdrà 4 punts i les preguntes 1 punt cadascuna. A l'examen també es podrà preguntar sobre les notícies i personalitats més rellevants de l'actualitat econòmica local, nacional i internacional, sobre els quals s'haurà debatut i parlat en les classes del curs.

Implicació, actitud i participació a les classes

A més de l'actitud, la implicació i la proactivitat de l'alumnat en les classes teòriques i pràctiques, el professorat

avaluarà el seguiment que cada estudiant faci al llarg del curs dels esdeveniments econòmics que son notícia en els mitjans de comunicació. A més d'analitzar a classe els diferents mitjans i espais informatius especialitzats en economia, el professorat podrà dur a terme **tests d'actualitat** per escrit entre l'alumnat durant les classes. Aquestes proves computaran de forma ponderada (fins a un 50%) en la qualificació relativa a la implicació, actitud i participació, la qual té un pes específic del 15% sobre la nota global final.

Reavaluació i recuperació

L'alumnat que tingui suspesa la nota final individual global de l'avaluació continuada (resultat de la suma ponderada de les activitats d'avaluació esmentades al quadre) podrà optar a presentar-se al mes de juny a una reavaluació per recuperar l'assignatura i aconseguir l'aprobat. Consistirà en un examen escrit sobre tot el material impartit de manera escrita i verbal al llarg de les classes de teoria i pràctica de periodisme especialitzat en economia. A l'examen també es podrà preguntar sobre les notícies i personalitats més destacades de l'actualitat econòmica. L'examen de recuperació contindrà 16 preguntes de respostes breus i un comentari de text, que valdrà 4 punts. A aquest examen també s'hi podrà presentar l'alumnat que vulgui millorar nota, sempre que hagi obtingut 7 punts (sobre 10) o més de nota global individual. En tots el casos, la nota definitiva mai serà inferior a la primera nota global individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Actitud, implicació i participació individuals a les activitats teòriques i pràctiques i tests d'actualitat	15%	35	1,4	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Bloc de l'assignatura, elaborat en equip	20%	40	1,6	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Dues recensions crítiques de llibres	10%	20	0,8	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Prova escrita sobre Teoria de Periodisme especialitzat en economia	25%	12,5	0,5	1, 3, 4, 6, 8, 9, 10
Reportatge en profunditat	30%	42,5	1,7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Lectures obligatòries sobre les quals es podrà preguntar a l'examen final

Calvo, Elvira: "Periodismo económico: estándares informativos de calidad y perfil del periodista especializado", a *La ética de la comunicación a comienzo del siglo XXI: I Congreso internacional de Ética de la Comunicación, libro de actas*. Facultad de Comunicación de la Universidad de Sevilla, 29, 30 y 31 de marzo de 2011. Juan Carlos Suárez Villegas (ed.) (pp. 597-609). Sevilla, Universidad de Sevilla, 2011.

Del Río, Rosa: *Periodismo económico y financiero*. Editorial Síntesis. Madrid, 2008.

Klein, Naomi: *La doctrina del xoc*. Empúries. Barcelona, 2007.

Leiva, Ricardo; Tamblay, María Eugenia: "Dilemas éticos y profesionales del periodismo económico actual". Cuadernos de información. 23 II (Jul. . Dic.). pp. 96-111. ISSN 0716-162X. 2008.

Tambini, Damian (2010): "What are financial journalists for? Journalism studies. 11 (2). pp. 158-174. ISSN 1461-670X

33 *Theses for an Economics Reformation, 2010*. www.rethinkeconomics.org

Winterbottom, Michael; Whitecross, Mat (directors). *The shock doctrine* [documental]. Regne Unit: Renegade Pictures & Revolution Films, 2009.

(*) Els documents estaran publicats al Campus Virtual des del començament del curs, tret del llibre de Naomi Klein, que té edició electrònica i es pot trobar a la biblioteca de la facultat, i del film, que es pot visionar a internet.

Relació de llibres per a realitzar recensions crítiques i de lectura recomanada:

(*) Alguns d'aquests llibres tenen versió electrònica i la gran majoria es pot sol·licitar a les biblioteques de la UAB i a les biblioteques públiques.

Antón Costas: *El final del desconcierto*. Península, 2017.

Eduardo Garzón: *Desmontando los mitos económicos de la derecha*, Península, 2017.

Naomi Klein: *Decir no no basta*. Paidós, 2017.

Naomi Klein: *Això ho canvi tot. El capitalisme contra el clima*. Empúries, 2015.

Naomi Klein: *La doctrina del xoc*. Empúries, 2007.

Paul Mason: *Postcapitalismo. Hacia un nuevo futuro*. Paidós, 2016.

Yuval Noah Harari: *Homo Deus*. Edicions 62, 2016.

Joris Loyendijk: *Entre tiburones*, Malpaso Ediciones, 2016.

Andreu Missé: *La gran estafa de las preferentes*, Alternativas Económicas, 2016.

Gonzalo Bernardos: *La gran mentira de la economía*, Destino, 2014.

John Maynard Keynes: *Política y futuro. Ensayos escogidos*. Página indómita, 2015.

César Molinas: *Qué hacer con España*, Destino, 2013.

Víctor Català: *¡Quiero entender la economía!*, 2014.

Miquel Puig: *La sortida del laberint*, Edicions 62, 2013.

Miquel Puig: *Un bon país no és un país low cost*. Edicions 62, 2015.

Joan Majó: *Després de tocar fons*, La Magrana, 2010.

Joan Majó: *El món que ve... ja el tenim aquí*, RBA, 2012.

Iñigo de Barrón Arniches: *El hundimiento de la banca*. Catarata, 2012.

Joseph E. Stiglitz: *El precio de la desigualdad*. Taurus, 2012.

Alfredo Pastor: *La ciencia humilde*. Crítica, 2008. (edició revisada 2010)

Jeremy Rifkin: *La Tercera Revolución Industrial*. Paidós, 2011.

Paul Krugman: *¡Acabad con esta crisis!*. Crítica, 2011.

Francesc Cabana: *La cultura de la cobdícia*. Pòrtic, 2009.

Roberto Velasco: *Las cloacas de la economía*. Catarata, 2012.

Tim Harford: *La lógica oculta de la vida*. Temas de hoy, 2008.

Tim Harford: *El economista camuflado*. Temas de hoy, 2007.

J. K Galbraith: *La cultura de la satisfacción*. Ariel, 2010.

Nouriel Roubini i S. Mihm: *Cómo salimos de ésta*. Destino, 2010.

John Cassidy. *Por qué quiebran los mercados. La lógica de los desastres financieros*. RBA, 2010.

Fernando Trias de Bes. *El hombre que cambió su casa por un tulipán*. Temas de Hoy, 2009.

Fernando Trias de Bes: *El libro prohibido de la economía*. Espasa, 2015.

Santiago Niño Becerra: *El crash del 2010*. Los libros del lince. 2009.